

NÁZORY

Evropané, dovázejte uhlí, snížíte globální oteplování, vyzývá ekonom. Kdy to ale může fungovat?

KOMENTÁŘ

Příčiny německého hospodářského marasmu se nedávno pokusil nastínit v listu Frankfurter Allgemeine Zeitung ekonom Hans-Werner Sinn. Podle něj jsou vinny „zelené“ regulace a problémy se zaváděním „zelené“ energetiky. Přestože Sinn rozhodně není žádný šílenec stojící mimo hlavní proud ekonomie či šílený extrémista, přichází s poměrně radikálními nápady.

Navrhuje zrušit zákazy spalování a vypouštění oxidu uhličitého, zákaz spalovacích motorů a vyzývá k tomu, aby Německo kupovalo v zahraničí spíše více než méně fosilních paliv. Proč, když přitom všem sám tvrdí, že je třeba zabránit změně klimatu a tedy i produkci skleníkových plynů?

Sinn upozorňuje, že jedním z hlavních problémů německé ekonomiky jsou vysoké ceny energií. A ty jsou dány nejen vyřazením dodávek ruského plynu, ale také snahou přejít na obnovitelné zdroje energie a zároveň vyřadit z provozu jaderné elektrárny.

Sinn připomíná, že obnovitelné zdroje v Německu tvoří jen 18 procent spotřebované energie – míněno ovšem veškeré energie, protože pokud bychom počítali jen elektřinu, byl by jejich podíl nadpoloviční a rychle by rostl. Jenže ekonomika nespotřebovává jen elektřinu, ale je tu také teplo, spalovací motory a průmyslové procesy při výrobě oceli, chemikálií či stavebních hmot atd.

Nákladné skladování elektřiny

Navíc, jak upozorňuje Sinn, obnovitelná energie není produkována stále, ale potřebuje konvenční elektřinu na vyvažování sítě. Dalo by se samozřejmě proti Sinnovi namítnout, že to tak nemusí být navždy, nicméně zatím je skladování elektřiny poměrně nákladné a špičky ve spotřebě či propady ve výrobě z obnovitelných zdrojů se vyrovnávají klasicky. Může se to sice v budoucnu změnit, nicméně to znamená, že tu jsou a ještě po nějakou dobu tu budou dvoje fixní náklady: na konvenční i na zelené zdroje. To přirozeně zvyšuje ceny a to je problém nejen v Německu.

Sinn pak dále kritizuje zákaz spalovacích motorů, který podle něj zasahuje srdce německého průmyslu. Podle Sinna to je špatně a zavádění elektromobilů je vlastně podvod, protože „jejich výfuk je jen o kousek dál v uhelné nebo plynové elektrárně“. Elektromobily nejsou čisté a bezemisní, což je samozřejmě pravda. Ale vzhledem k vyšší účinnosti přeměny energie u elektrického než spalovacího motoru lze snížit emise i elektromobily, byť to samozřejmě není nějaké dlouhodobé řešení.

Je tu navíc ještě jeden problém, upozorňuje Sinn. Když se v Německu a v Evropě sníží spotřeba fosilních paliv, to nikomu příliš nepomůže. Když se sníží poptávka v Evropě, sníží se cena těchto paliv – třeba ropy, uhlí a plynu – celosvětově, a tak se jich pak víc spotřebuje jinde. Více a neefektivněji, takže celkové emise skleníkových plynů se zvednou. Prostě zákon nabídky a poptávky funguje.

V tom případě Sinn navrhuje – byť vychází z ne úplně realistické představy, že těžaři nikdy nemění svoji produkci – aby Německo dováželo více fosilních paliv a tím je „stahovalo“ z trhu, zvyšovalo jejich cenu a tak donutilo i ostatní země snížit jejich využívání a tím i emise skleníkových plynů. A samo Německo aby fosilní paliva, hlavně uhlí, netěžilo, protože když zůstane v zemi, nebudou z něj žádné emise.

Nerealistické návrhy

Sinn je vlastně „zelený“. Jak píše, „jsem přesvědčen o nutnosti globální klimatické politiky a přechodu na formy energie bez emisí CO₂. Globální oteplování je fakt a jeho příčinou je s velkou pravděpodobností člověk. Zvolená politika však musí být také proveditelná a musí dosáhnout požadovaných cílů.“

Ale jak jich dosáhnout? Sinn navrhuje v podstatě tři věci: zalesňovat a tím zadržovat oxid uhličitý přírodní cestou, rozvíjet jadernou energetiku, která neprodukuje skleníkové plyny, a lapat a ukládat oxid uhličitý pod hladinu moře, tím snižovat jeho koncentraci v atmosféře, a tak brzdit globální oteplování.

Problém je v tom, že je to nerealistické. Jak ostatně návrhy řešení klimatického problému i u brilantních kritiků současných zelených opatření bývají.

Zalesňování, jak ukázaly vědecké studie, nám pomůže globálně jen do určité míry. Zkrátka není tu tolik prostoru pro lesy, aby to vyrovnalo lidskou produkci CO₂. Jaderná energetika je v Německu dnes politicky nepřijatelná. Snad se bude rozvíjet alespoň jinde v Evropě. Jenže výroba jaderné energie je také velmi nákladná a navíc je výkon jaderných elektráren téměř neregulovatelný.

A konečně pokud jde o lapání oxidu uhličitého, to je závislé na elektrické energii. V případě, že je tato energie vyrobena z fosilních paliv, neumíme zatím pohltnout tímto procesem více oxidu uhličitého, než kolik ho vyprodukuje elektrárna. Také je to proces nesmírně drahý, takže se v případě jeho masového využití jeví oproti tomu současná zelená politika vlastně jako levná záležitost. Lapání oxidu uhličitého by v současnosti ekonomicky zničilo Německo, které chce Sinn zachránit, velmi rychle.

Bez peněz navíc to nepůjde

Fungovat by tyto návrhy mohly jen za jistých podmínek. Aby byla jaderná energie pro veřejnost přijatelnější a aby byla její produkce levnější, je třeba do jejího výzkumu a vývoje investovat velké částky. Ideálně samozřejmě do programu výzkumu jaderné fúze, který postupuje vpřed jen pomalu právě kvůli tomu, že investice do něj jsou několikanásobně nižší, než byly už před desetiletími odhady toho, kolik je potřeba investovat na to, aby fungovala. Stejně tak se investuje málo i do výzkumu a vývoje skutečně nových typů „klasických“ jaderných elektráren. Mimo jiné z obavy, že něco takového posléze neschválí regulátoři odpovědní právě za jejich bezpečnost.

I pohlcování a ukládání oxidu uhličitého vyžaduje investice, aby bylo v budoucnu levnější a šlo tuto technologii masově použít. Takže je potřeba peněz, se kterými Sinn jako by nepočítal. A navíc je třeba předem zkusit odhadnout, zda tohle všechno nebude stát více než současná „zelená“ omezení, a zda je šance vyvinout tyto technologie „včas“, aby do té doby neúnosně nevzrostly náklady způsobené globálním oteplováním. Odvážší se toho vůbec někdo?

Zdroj: https://www.lidovky.cz/nazory/nemecko-hospodarstvi-fosilni-paliva-jaderna-energie-hans-werner-sinn-globalni-oteplovani.A241211_165715 In nazory lgs